

**බෞද්ධ අධ්‍යාපනය තුළ ගිහි සමාජයෙහි ප්‍රගමනය උදෙසා
පේතවත්ථුපාලියෙහි අන්තර්ගත ධර්මකරුණුවල උපයෝගිතාව හා එහි
ප්‍රායෝගික වැදගත්කම පිළිබඳ විමර්ශනාත්මක අධ්‍යයනයක්**

ජලුපේ වන්දරතන හිමි

හැඳින්වීම

බුද්දකනිකායාගත පේතවත්ථුපාලිය ප්‍රේත සත්වයන් අරභයා දේශිත සූත්‍ර බව පැහැදිලි කරුණකි. ප්‍රේත යන සංස්කෘත වචනය පාලියට පැමිණීමේ දී “පෙත” යනුවෙන් යෙදේ. ප්‍රේත යන වචනය සඳහා ප්‍රධාන අර්ථ දෙකක් ඇති බව පෙනී යයි. එනම් මියගිය තැනැත්තා හැඳින්වීම සඳහා ද අනෙක් අර්ථය දුක්ඛිත ජීවන රටාවක් ගෙවන මනුෂ්‍ය ලෝකයට විෂය නොවන ප්‍රේත යෝනිවල ඉපිද ජීවත්වන සත්වයන් අර්ථ ගැන්වීම සඳහා ද භාවිත වේ. මනුෂ්‍යයා දුකින් මුදවා සුගතියෙහි පිහිටා වීමට උපදෙස් ලබා දෙන උපදේශ ග්‍රන්ථ වශයෙන් පේතවත්ථුපාලිය හා තදිය අට්ඨකථාව හඳුනාගත හැකි අතර ප්‍රාණසාත, අදත්තාදාන, වැරදි කාම සේවනය, මුසාවාදය හා සුරාව යන පඤ්ච දුශ්චරිතයාගේ ආදීනවයන් වැනි වර්තමාන සමාජයට වැදගත් ධර්මමය කරුණු මෙහි සංගෘහිත ය. මෙහි දී මනුෂ්‍යයින් හා ප්‍රේත සත්වයින් අතර පවතින කායික හා මානසික වෙනස්කම් පිළිබඳව විශේෂයෙන් අධ්‍යයනයක් සිදුවේ. පේතවත්ථුපාලියෙහි පෙන්වා දෙන ආකාරයට ප්‍රේත සත්වයින්ගේ වර්යාවන් කෙබඳුද යන්න සංක්ෂේප වශයෙන් දැක්වීම වටී.

උප්පන්නා පෙත්තිවිසයං - බුප්පිපාසසමප්පිතා

ජච්චිතං බිපිතං බෙලං - සිච්චිසාණිකං සිලෙසුමං.

(බුද්දකනිකාය, පේතවත්ථුපාලිය. 1972:26)

පේතවත්ථුපාලිය හා අට්ඨකථාව මෙකී ප්‍රේත සත්වයින්ගේ වර්යාත්මක ස්වභාවයන් සනිදර්ශනව පෙන්වා දීමට උත්සාහ කර ඇති බව පෙනේ. මෙම පර්යේෂණයෙහි සුවිශේෂතාව වන්නේ මනුෂ්‍යයින් හා ප්‍රේත සත්වයින්ගේ වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය කර බෞද්ධ අධ්‍යාපන පද්ධතිය ඉගෙනුම් ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියෙහි විශේෂ න්‍යායක් වන උපදේශනය හා දෘෂ්ටාන්ත (කථාවස්තු) දැක්වීම් තුළින් ගිහි සමාජයෙහි අභිවෘද්ධිය පිණිස පුද්ගලයාගේ කායික හා මානසික වර්යාවන් පිළිබඳ නව මානවීය ආකල්ප තුළ සිතීමට අවශ්‍ය මූලික මාර්ගෝපදේශයක් විවර කරදීම හේතුවෙනි.

සාහිත්‍යය විමර්ශනය

පේතවත්ථුපාලිය හා අට්ඨකථාව සම්බන්ධයෙන් දැනට සිදු කර ඇති පර්යේෂණ අතර පැරණිතම පර්යේෂණය යැයි අනුමාන කළ හැකි (1905) දී ‘Collection of Petavatthu’

යනුවෙන් E. Hardy විසින් ජේතවත්ථු අටුවාවෙහි ඇතැම් වචන පිළිබඳ සංස්කරණයක් සිදු කොට ඇත. පැරීසියෙහි ප්‍රසිද්ධ මුල් පිටපත් අධ්‍යයනය කර එතුමන් මෙම අදහස දක්වා ඇති අතර දැනට ප්‍රසිද්ධව ඇති ජේතවත්ථු සංස්කරණයට වඩා වෙනස් අරුත් ඇති පැරීසියෙහි පිටපත භාවිතය සඳහා වඩා උචිත බව ප්‍රකාශ කර ඇත. නමුත් මෙහි මිනිසාගේ උභයාර්ථ සංවර්ධනය සඳහා ප්‍රස්තුත වන කරුණු සාකච්ඡා කර නොමැත. තවද 1932 වර්ෂයෙහි Kanai Lal Hazra විසින් රචිත Pāli language and Literature යන කෘතියෙහි දෙවන වෙළුමෙහි සමස්ත පාලි අටුවා රචකයන් පිළිබඳ හා ඔවුන්ගේ කෘති පිළිබඳව විස්තරයක් සිදු කර ඇති අතර ජේතවත්ථු අටුවාව සම්බන්ධව දක්වා ඇත්තේ ජ්‍යෙෂ්ඨ සත්වයන්ගේ ස්වභාවය හා මරණින් මතු දිව්‍යමය තත්ත්වයකට පත්වීම සඳහා උපදෙස් සපයන කථා ඇතුළත් කෘතියක් වශයෙනි (Kanai Lal Hazra, 1932). තවද එය කර්මය හා පුනර්භවයට හේතුවක් බව දක්වා ඇති අතර ජේතවත්ථුපාලියෙහි සමාජ උපයෝගිතාව හෝ එය මානව ශිෂ්ටාචාරය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පාදක වන ආකාරය දක්වා නොමැත. මීට අමතරව 1989 දී ජපන් ජාතිකීදාද එදරස විසින් රචනා කරන ලද Study of the Pāli Commentaries යන කෘතියෙහි The value of the Pāli commentaries as a research material යන ලිපියෙහි අට්ඨකථාවෙහි පර්යේෂණාත්මක වැදගත්කම පිළිබඳ සඳහන් කොට ඇත (Sodo Mori, 1989). ජේතවත්ථුපාලිය හා අටුවාවෙහි සමාජ ප්‍රගමනය සඳහා වන දායකත්වයක් එම ලිපියෙහි දක්වා නැති අතර සමස්තයක් වශයෙන් සියලුම අට්ඨකථා කෘති පර්යේෂණාත්මකව වටිනා සාහිත්‍යමය මූලාශ්‍රයන් බවත් පර්යේෂණ කළ යුතු පරාසයන් මොනවාද යන්නත් දක්වා ඇත. ඒ අනුව පොදුවෙහි අටුවාවෙහි පර්යේෂණයන් කළ හැකි ක්ෂේත්‍ර කිහිපයක් දක්වා ඇත. ඓතිහාසික, දාර්ශනික, වාග් විද්‍යාත්මකව දැකිය හැකි ව්‍යාකරණමය ලක්ෂණ ආදිය ඒ අතර ප්‍රමුඛ වන බව දක්වා ඇත. මීට අමතරව 1991 දී Royal Asiatic society of Sri Lanka යන සංගමය විසින් ප්‍රසිද්ධ කරන ලද Journal of the asiatic society of Sri Lanka යන සඟරාවෙහි ටී. බී. වීරකෝන් විසින් රචනා කරන ලද The Socio- religious significance of the Petavatthu and Vimānavatthu යන ලිපියෙහි ජේතවත්ථු අට්ඨකථාවෙහි ධර්මපාල තොරතුරුගේ ජ්‍යෙෂ්ඨයන් හා සම්බන්ධ වූ කථාවන්හි ප්‍රශ්න හා උත්තර නිදර්ශන වශයෙන් දක්වා ඇත (T.B. Weerakoon, 1991). ජේතවත්ථුපාලිය හා අට්ඨකථාව පිළිබඳව තොරතුරු නිරීක්ෂණය කිරීමේ දී අරුණ කේ. ගමගේ මහතාගේ ‘පෙරවාදී අර්ථකථන සිද්ධාන්ත’ නම් ග්‍රන්ථයෙන් උකහා ගත හැකි ය. ධර්මපාල අටුවාවන්ගේ මෙන්ම අනෙක් අටුවාවන් තුළ දැකිය හැකි රචනා ශෛලියත් අර්ථවිවරණ ක්‍රමවේදයත් පිළිබඳ තොරතුරු ඇතුළත්ව ඇති බව බෙහෙවින් හඳුනා ගත හැකි ය (අරුණ කේ, ගමගේ, 2014). නමුත් මෙහි ජේතවත්ථුපාලියෙහි හා අට්ඨකථාවෙහි උපයෝගිතාව සමාජ ප්‍රගමනයට හේතු වන ආකාරය හෝ එය ගිහි ප්‍රජාවගේ කායික හා මානසික තත්වයන් සංවර්ධනය සඳහා යොදා ගැනීමේ ක්‍රමවේදයක් දක්වා නොමැත.

පර්යේෂණ ගැටළුව

බෞද්ධ අධ්‍යාපන ක්‍රමවේදය තුළ ගිහි ප්‍රජාවගේ කායික හා මානසික සංවර්ධනයට ජේතවත්ථුපාලියෙහි හා අට්ඨකථාවෙහි ඉගැන්වීම් ප්‍රායෝගිකව භාවිත කළ හැකිද? යනු මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුවයි.

පර්යේෂණ අරමුණ

■ මෙම පර්යේෂණයෙහි මූලික අරමුණ වන්නේ බෞද්ධ අධ්‍යාපනය තුළ විශේෂයෙන් උපාසක උපාසිකා යන ගිහි සමාජයෙහි උභයාර්ථ සංවර්ධනය සඳහා ජේතවත්ථුපාළියෙහි හා අට්ඨකථාවෙහි අන්තර්ගත ධර්ම කරුණුවල උපයෝගිතාව හා එහි ප්‍රායෝගික වැදගත්කම නිරීක්ෂණය කිරීමයි.

■ වර්තමාන සමාජයෙහි මානවයාගේ කායික හා මානසික වර්ධනයන් සමාජ උන්නතිය උදෙසා ප්‍රායෝගිකව යොදාගත හැකි ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වාදීම ද මෙහි විශේෂ අරමුණක් වේ. මනුෂ්‍ය ඝාතන, ස්ත්‍රී දූෂණ, කාමාපරාධ දිනෙන් දින දියුණු වන්නේ මනුෂ්‍යයා කර්මය හෝ එහි විපාක පිළිබඳව නොදනුවත් වීම නිසා බව පැහැදිලි ය.

■ ජේතවත්ථුවෙහි කථා භාවිතය තුළින් මිනිසාගේ උභයාර්ථ සංවර්ධනය සඳහාත් සාමකාමී මෙන්ම අනර්ථ ක්‍රියාවන්ට යොමුවන ප්‍රවණතාව අවම කර ගැනීමත් මෙහි පර්යේෂණ අරමුණු ලෙස පෙන්වා දිය හැකි ය.

පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය

මෙම පර්යේෂණය සඳහා ගුණාත්මක දත්ත පාදක පර්යේෂණ විධික්‍රමය ලෙස භාවිතා කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ප්‍රධාන වශයෙන් ප්‍රාථමික මූලාශ්‍ර හා ද්විතීයික මූලාශ්‍රයන් යොදාගැනීම සිදුවේ. ඒ අනුව ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය ලෙස ප්‍රධාන වශයෙන් යොදා ගැනෙන්නේ බුද්දකනිකායාගත ජේතවත්ථුපාළිය යයි. ඉන් පසුව ජේතවත්ථු අට්ඨකථාව ප්‍රධාන මූලාශ්‍රයක් ලෙස යොදා ගැනීම සිදුවේ. ඒ අනුව ගුණාත්මක පර්යේෂණ ක්‍රමවේදය තුළ මෙම පර්යේෂණය සිදුවේ.

සාකච්ඡාව හා ප්‍රතිඵල

මෙම පර්යේෂණයෙහි ප්‍රතිඵල හා උපයෝගිතාව පිළිබඳ විමසීමේ දී සොයාගත් නව ධර්මය සංකල්ප අතර ජ්‍යෙෂ්ඨ හා ලිඛිතිකත්වය වැනි සංවේදී කාරණා පුද්ගල මනෝභාවන් අතර ප්‍රමුඛව ක්‍රියාත්මක වන අතර එම සංවේදනා තමා සන්තක වූ පසු තවකෙක් සමඟ බෙදා ගැනීමට ඇති අකැමැත්ත ජේතවත්ථුව තුළින් අනාවරණ වේ. “තතො මෙ ඉස්සා විපුලා කොධො මෙ සමජායථ” (ජේතවත්ථුපාළිය, මත්තාජේතවත්ථුව, 1979:30) ක්‍රෝධය සහ ඊර්ෂ්‍යාව හට ගැනීම ලිඛිතික කාරණා ප්‍රස්තුතව උත්පාදනය වන ආකාරය මෙම කරුණින් තහවුරු වේ. යම්කිසි කෙනෙකුගේ වස්ත්‍ර සොරකම් කිරීම හෝ අස්ථානගත කිරීම නග්නව උප්පත්තිය ලැබීමට හේතුවකි. “තස්ස කම්ම විපාකෙන තෙනමිති නග්ගියා අහං” (ජේතවත්ථුපාළිය, මත්තාජේතවත්ථුව, 1979:30). පුද්ගලයෙකුගේ බාහිර සුන්දරත්වයට හානි කිරීම, විපත් පැමිණ වීම ස්වකීය භෞතිකමය ශරීරය පමණට වඩා දුර්ගන්ධව පැවැතීමට හේතුවක් බව පෙනේ. “තව ගන්ධඤ්ච මාලඤ්ච පච්චත්ඝඤ්ච විලෙපනං- ගුට්ඨපෙ අනාරෙසිං තෙනාහං පකතං මයා” (ජේතවත්ථුපාළිය, මත්තාජේතවත්ථුව, 1979:30) කලකෝළාහල කිරීම්, වෛරබැඳීම්, ඵරුෂ වචන භාවිතය, කපටි බව පුද්ගලයාගේ උභයාර්ථම දුර්විපාක ලබා දෙන බව තහවුරු කරයි. “චණ්ඨි ව ඵරුසා වාසිං- ඉස්සුකී මච්ඡරී සඨී” (ජේතවත්ථුපාළිය, මත්තාජේතවත්ථුව, 1979:30). කෙනෙකුගේ විශ්වාසය කඩ කිරීම, අවලාද කිරීම, රෝද ගති පැවැත්ම පුරුදු කිරීම නියත වශයෙන් දුක්ඛිත භාවයට පත්වන බව ජේතවත්ථු අට්ඨකථාවෙන් පෙනේ. “අන්තපානාදීන

අත්ථාය තත්ව අද්ධිකෙසු ආගතෙසු ගුථං ඛාදුප් මුත්තං පිචථ ලොහිතම්පිචථ තුම්භාකං මාතු මත්ථ්ලුඛිගං ඛාදුථාති යං යං අසුචි ඡේගුච්ඡං තස්ස තස්ස නාමං ගහෙත්වා නිට්ඨුරං වදති.” (ඡේතවත්ථුපාලිය, සාරිපුත්තමාතුඡේතවත්ථුච, 1979:59). සමාජය තුළ මාතෘත්වයට විශේෂ වරප්‍රසාද හිමි වීම සහ ගෞරවයට පාත්‍ර වීම විශේෂ වූවකි. “අහං අය්‍යස්ස සාරිපුත්තත්ථෙරස්ස ඉතො පඤ්චමාය ජාතියා මාතා...” (ඡේතවත්ථුපාලිය, සාරිපුත්තමාතුඡේතවත්ථුච, 1979:59). භෞතික ශරීරය පවත්වා ගැනීමට ආහාර ප්‍රමුඛ වන අතර එම ආහාරවලට ගරු කිරීම, හා ආරක්ෂා කිරීම, මෙන්ම පරිත්‍යාග කිරීමට නොහැකි නම් පරිත්‍යාගය නොවැළැක් වීම කළ යුතු බව මෙම පර්යේෂණයෙන් වඩාත් තහවුරු වේ. වර්තමානයෙහි බෙහෝ සමාජ මාධ්‍යවල ආහාර අවභාවිත කරමින් විනාශ කරමින් සිදුවන හාසෝත්පාදක ඉදිරිපත් කිරීම් බහුල වශයෙන් දැකිය හැකි ය. එසේ කිරීම සාපිපාසාවන්ගේ පීඩිතව ජීවත් වීමට හේතු වන ආකාරය මෙහි පැහැදිලිව දක්වා ඇත. “උප්පන්නා පෙත්ති විසයං බුඡ්පිපාසා සමජ්ජිතා” (ඡේතවත්ථුපාලිය, සාරිපුත්තමාතුඡේතවත්ථුච, 1979:59). ගුණවත් සිල්වත් හික්ෂුන් වහන්සේලාට අපහාස කිරීම හා උන්වහන්සේලාට ලැබෙන ප්‍රත්‍ය පහසුකම් වළක්වා ලීම දුගී භාවයෙන් යුක්ත වීමට හා මිහිරි ආහාරපාන භුක්ති විඳීමට අවකාස නොලැබීමට හේතු වන බව මෙහි දී අනාවරණය වේ. “යං හදන්තෙ හදන්තඤ්ඤෙ එතං මෙ භොති භොජනං...” (ඡේතවත්ථුපාලිය, ගුථඛාදකඡේතවත්ථුච, 1979:192). මෙසේ ඡේතවත්ථුපාලිය හා අට්ඨකථාව තුළ ගිහි ප්‍රජාවගේ උභයාර්ථ සාධනය පිණිස සංග්‍රහ වී ඇති ධර්ම කරුණු රැසක් හඳුනාගත හැකි ය. සොයාගත් මෙම කරුණු තුළින් ගිහි සමජයෙහි දැනුම, කුසලතා හා ආකල්ප දියුණු කර ගැනීම සඳහා ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කළ හැකි කරුණු කිහිපයක් ප්‍රමුඛ වේ.

- ප්‍රේමය හා ලිඛිතිකත්වය පුද්ගලයාගේ සංවේදී කාරණා ලෙස ඔවුනොවුන් විෂයෙහි ගළපා ගතයුතු අතර එහි විශ්වසනීයත්වය තහවුරු කිරීම.
- වාචසික සංවරය පුද්ගලයාගේ මෙන් ම සමාජ සහජීවනය තහවුරු කරන්නක් වීම.
- වෝදනා කිරීම් හා විචේචනය කිරීම් සාධාරණත්වයෙන් ඔබ්බට ගිය දාවාරවත් මූලික මිනිස් අයිතිවාසිකම් ඡේදනය නොවන්නක් වීම.
- ස්වකීය කායික හා මානසික ක්‍රියාකාරකම් අනෙකාගේ පරාර්ථය උදෙසාම ක්‍රියාත්මක වීම.
- අධ්‍යාපනය යනු මනසෙහි ම දියුණුවක් මිස දත්ත හා තොරතුරු මත ගොඩනගා ගත් යම් නිගමනයක් නොවන බවත් ස්වකීය ශක්‍යතාවයන් වෙන්කර හඳුනා ගැනීමේ සදාචාරවත් වගකීම බවත් තහවුරු වීම.

සාරාංශය

මේ අනුව ගිහි සමාජයෙහි ප්‍රගමනය උදෙසා බෞද්ධ අධ්‍යාපනය තුළ ඡේතවත්ථුපාලියෙහි හා අට්ඨකථාවෙහි ඇති උපයෝගීතාව පුද්ගල වර්ත සංවර්ධනය උදෙසා කෙතරම් දුරට උපස්ථම්භක වන්නේදැයි පැහැදිලි ය. ශ්‍රේත ලෝකයට පැමිණි සත්වයින් විදින දුක්ඛිත ජීවිතය තුළින් වර්තමාන සාමාජීය පුද්ගලයන්ගේ කායික හා මානසික වර්ධාවන් සකස් කිරීම උදෙසා යොදාගත හැකි ද යන කාරණය මෙම පර්යේෂණය

තුළින් අපේක්ෂා කළ හැකි බව සිතිය හැකි ය. ප්‍රේත සත්වයින් හා මනුෂ්‍ය සත්වයින් අතර ඇති වෙනස කුමක් ද යන්න අධ්‍යයනය කර ප්‍රේත සත්වයන්ට ආවේණික වූ ගති ලක්ෂණ සිතූම පැතූම ආහාරපාන ආදිය පිළිබඳ තොරතුරු හඳුනා ගැනීමත් මනුෂ්‍ය ජීවිතය තුළ මනුෂ්‍යයන් හට ආවේණික වූ ආහාර පාන ගති ලක්ෂණ සිතූම පැතූම ආදිය ද පෙන්වා දීමත් පිළිබඳ තුලනාත්මකව කරුණු දක්වීම තුළින් සමාජයෙහි චිර පැවැත්මට ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ක්‍රමවේදයක් මෙම පර්යේෂණය තුළින් හඳුනාගත හැකි බව විශ්වාස කළ හැකි ය. අකුසලය හා පාප කර්මය පිළිබඳව නිවැරදි අවබෝධයක් ලබා ගත හැකි අතර ජේතවත්ථුපාළිය හා අට්ඨකථාව තුළ තවදුරටත් පෙන්වා දෙන්නේ මනුෂ්‍ය ලෝකයේ ජීවත් වන මිනිසුන් විවිධ අවස්ථාවන්වලදී ධර්මය පිළිබඳව ඇති අනවබෝධය හා නූගත්කම හේතු කොට ගෙන නේකවිධ නුසුදුසු වර්ගවත් ක්‍රියාත්මක කිරීම හේතු වෙන් උභයාර්ථය ම දුක්ඛිත ස්වභාවයට පත් කර ගත් ආකාරයි. ඒ අනුව මෙකී තත්වයන් අවමකර ගෙන සමාජ ප්‍රගමනයට ජේතවත්ථුපාළියෙහි හා අට්ඨකථාවෙහි භාවිතාව උපදේශාත්මක ක්‍රමවේදයක් තුළ ක්‍රියාත්මක කළ හැකි බව හඳුනාගත හැකි ය.

ප්‍රමුඛ පද: සමාජ ප්‍රගමනය, ජේත, මනෝභාව, උපයෝගිතාව, ගතිලක්ෂණ

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය

සිංහල

ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය

ජේතවත්ථුපාළිය. (1997). දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

පරමත්ථදීපනී, ජේතවත්ථු අට්ඨකථාව. (1997). දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

ද්විතියික මූලාශ්‍රය

අදිකාරම්, ඊ. ඩබ්ලිව්. (2003). පැරණි ලක්දිව බෞද්ධ ඉතිහාසය. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

අබේනායක, ඔලිවර්. (2009). පාලි අධ්‍යයන විමර්ශන. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

උපරතන හිමි, කොටියාගල. (2007). පාලි අට්ඨකථා සාහිත්‍යය ප්‍රභවය හා විකාශනය.

ගමගේ, අරුණ කේ. (2014). ථේරවාදී අර්ථකථන සිද්ධාන්ත. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

චන්ද්‍රතන හිමි, ලබුහේනේගොඩ. (2006). පාලි අට්ඨකථා සාහිත්‍යය. කොළඹ:10 ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

පඤ්ඤාකිත්ති හිමි, හිරිපිටියේ. (2003). පාලි සාහිත්‍යයේ ඉතිහාසය. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

පියරතන හිමි, වෑගම. (2000). පාලි අට්ඨකථාවන්හි පිළිබිඹු වන ව්‍යාකරණ සම්ප්‍රදාය. කොළඹ 10: සමයවර්ධන.

හද හික්ෂුණි, වෑකඩ. (2001). භාරතීය සහ ලංකා ශාසන ඉතිහාසය. දෙහිවල: ශ්‍රී දේවි මුද්‍රණාලය.

බුද්ධදත්ත හිමි, පොල්වත්තේ. (2007). අටුවා පරීක්ෂණය හා අටුවාකථාවස්තු. දෙහිවල: බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය.

බුද්ධදත්ත හිමි, පොල්වත්තේ. (2005). පාලි සාහිත්‍යය. කොළඹ 10: රත්න පොත් ප්‍රකාශන.

මුදියන්සේ, නන්දසේන. (1999). ප්‍රේතවස්තු ප්‍රකරණය. කොළඹ: ඇස්. ගොඩගේ සහ සහෝදරයෝ.

රේවත හිමි, දොඩම්ගොඩ. (2001). ඉන්දියානු බුදු සමයේ ඉතිහාසය. කොළඹ: සදීපා ප්‍රකාශකයෝ.

English

Hazra, Kanai Lal. (1932). Pāli language and Literature-Vol.02. New Delhi: D.K Printword (P) Ltd.

Mori, Sodo. (1989). Study of the Pāli Commentaries, The value of the Pāli commentaries as a research material. Japan: The TOKO press company.

Weerakoon, T.B. (1991). The Socio- religious significance of the Petavattu and Vimānavattu, Royal Asiatic society of Sri Lanka.